

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 180—
pol leta . . . 90—
četrti leta . . . 45—
na mesec . . . 15—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 240—
pol leta . . . 120—
četrti leta . . . 60—
na mesec . . . 20—

Uredništvo je v Ljubljani, Františkanska ulica šte. 6/I.
Telefon šte. 360. — Upravištvu je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1 krono.

Vprašanjem glede inzeratov i. dr. se naj priloži za odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 4 dolarja
pololetno . . . 2 dolarja
četrtletno . . . 1 dolar.

Novi naročniki naj pošiljajo
svoje naročila po pošti
svoje pošte na
Pavlinovi trgu
zaradi svoje po
in prostora in sicer
visok ter 60 mm
širok prostor za enkrat 1 K
30 vin, za večkrat popust.

Italijani preprečili obisk avstrijskega kanclerja v Beogradu.

LDU Dunaj, 12. aprila. Kakor poroča »Son- und Montags Zeitung«, bi se prvotno moralo spopiti Rennerjevo potovanje v Rim z onim v Beograd. Takrat je bil italijanski poslanik na Dunaju di Torretta izjavil, da bi se oficijalen poset načel-

nika avstrijske vlade v Beogradu. dokler med Italijo in Jugoslavijo ni rešeno resko vprašanje, v Rimu snatral kot akt, ki bi bil preveč prilizen napram Italiji. Vsled tega kora-ka je izostalo potovanje v Beograd.

Posvetovanje v San Remu.

Trst, 11. aprila. (Uzvirno poročilo.) Kakor poročajo listi iz Rima, so posvetovanja v San Remu glede ja-dranskega vprašanja definitivno do-ločena na 19. aprila. Niti zapusti Rim 17. aprila v spremstvu zunanje-ga ministra Scialoja. Konference se udeležita tudi Millerand in Poch. Kot večaka pritegne Nitti tudi generala Badoglio. Glavno točko konference tvoril resko vprašanje.

Trst, 11. aprila. (Uzvirno poročilo.) Skupina tržaških nacionali-stov, bivših freudentov, je sklenila odposlati v San Remo posebno de-legacijo, ki naj bi varovala interese italijanstva Julijske Benečije in vse kroge uspešno informirala o aspira-cijah in težnjah italijanstva glede Ja-drena. O teh vprašanjih so razpravljali včeraj na stranknem shodu, ka-

terega so se poleg nacionalistov ude-ležili tudi zastopniki italijanskih na-rodnih socialistov ter italijanska ljudska stranka.

Trst, 11. aprila. (Uzvirno poročilo.) »L'era nuova« javlja iz Reke, da odide v Rim odposlanstvo, ki ima nalogo izposlovati v San Remu do-vojenje za proklamacije svobodne češke države.

Trst, 11. aprila. (Uzvirno poročilo.) D'Annunzio odpošlje v San Remo, odnošeno v Rim posebno de-legacijo, katere se udeležijo tudi Zupan Oljante in posl. Alceste de Am-brio pod pretezo aprovacije; glavni namen odposlanstva pa je informi-rati in pritisniti na rimsko vlado gle-de reskega vprašanja v sušnih načr-tov italijanskih reških aspiracij.

KANCELAR RENNER PROTI DO-NAVSKI FEDERACIJI.

LDU Rim, 11. aprila. »Giornale d'Italia« priobčuje interview z avstrijskim državnim kancelarjem dr. Rennerjem, v katerem ta med drug-m izjavlja: Avstrijska politika je mirovna politika in stremi za tem, da bo država lahko živeła. Donavska federacija je dejansko neizvedljiva. Stara Avstro-ogrška je sestajala iz dveh držav, pa se je kmalu borila za neizvedljive težkočami, koliko težje bi bilo to pri petih ali šestih državah.

PREMEŠČENJE MED CARINSKIM URADNIŠTVOM.

LDU Beograd, 10. aprila. Podpi-san je ukaz, s katerim se izpreminja stanje in izvršnje premeštev v veli-kanje in izvršile premeštev velike ga številna uradnikov po vseh car-narnicah v Jugoslaviji.

ZADNI POIZKUSI.

LDU Celovec, 11. aprila. Dunaj-ski korespondenčni urad javlja: Dan-es dopoldne se je na poziv celov-škega šupana vrtilo tu ljudsko gla-sovanje proti jugoslovenskim izgre-dom v glasovalnem pasu A nad Ce-lovcem, kakor tudi v glasovalnem pasu B. Skupščina se je udeležila mnogobrevilstva. Zborovalci so soglasno sprejeli sklep, ki zavrača vse poskuse Jugoslovanov, vplivati s silo in neizpolnjenimi ob-ljubami na koroško ljudstvo, ki za-hteva takojšnjo izvedbo glasova-nja in ki izraža nado, da bo rezultat ljudskega glasovanja ustvaril zopet enotno Koroško od Visokih Tur do grebena Karavank. — (To so po-slednji obupni poizkusi potapljalovih se celovških mogotcev, ki vedo, da jih je ljudstvo silo, in da jim bo z glasovanjem odbila ura za vedno. Vajeni smo celovških neressov in za-vilanj ter mirno pričakujemo ljudske odločitve.)

Zopetno ujedinjenje v slov. soc. dem. stranki.

V nedeljo se je vrtilo na Sloven-skem dvoje. Za nadaljni razvoj slo-venske socialno-demokratske sku-pine zelo važnih zborovanj. V Ljub-ljani, v hotelu »Tivoli« so se zbrali zastopniki, danes že zelo številni komunistični politični organizacij, v Mariboru pa so se sestali gardisti socialno-demokratske stranke sta-rega kova.

Ze takoj po razkolu pred dobrim mesecem se je videlo, da bo masa stare socialno-demokratske stran-ke, skrajno nezadovoljna z življenjskimi razmerami in morda še bolj nezadovoljna s politiko, že davno ne več priznavanih voditeljev, zlasti mi-nistra Kristana, prešla v komuni-stični tabor. To se je res zgodilo. — Vsak dan so zapuščale Kristanove vrste nove organizacije in nove imo-žice. Kristan je moral uvideti, da mu je med delavstvom vsaj začasno od-klenalo. Da bi rešil kar se rešiti da, je začel delovati na zopetno zbliza-nje. »Naprej«, ki je v prvih dneh po spešisti mobiliziral vso težko artilje-rijo in streljal na ubore komuniste tako, kakor poprej samo v času tik pred volitvami samo na kapitaliste in morda tuintam tudi na klerikalce, je čez noč demobiliziral in postal zo-pet prilazen in spravljiv. Začela so se zaupna pogajanja med Kristanov-ci in komunisti.

Socijalistične stranke na Češkem.

Socijalni demokrati.

Čehoslovaška delavska socialna demokratska stranka na Češkem temelji na programu, ki od-govarja principom, sprejetim na med-narodnih zborovanjih. Kar se posebej čeških razmer tiče, so važne resolu-cije, ki so bile sprejete na XII. red-nem zborovanju v decembru l. 1918, ki zahtevajo najbližjo dobo razlasti-tve veleposesev, rudnikov, velein-dustrijskih podjetij in velikih ribni-kov v korist republike, ter soupravo uslužbencev in udeležbo na dobičku pri vseh ostalih podjetjih. Resolucije zahtevajo milico mesto današnjega militarističnega sistema ter ločitev cerkve od države.

Stranka je kot najmočnejša če-ška stranka obenem z agrarno in

narodno socialistično na vladi. Kljub temu pa, da je vladna stranka, ven-dar ne prepreči, da ne bi iz njenih lastnih vrst rastle gibanje, ki ga so-cialistična češka javnost v današnji dobi nikakor ne smatra za državni ko-ristno.

Kakor pri nas, raste tudi češki-socialni demokrati komunistična levica čez glavo in v resnici vlada v tisku in v organizaciji levica, ki hoče vsopostaviti čisto marksistično do-krirno.

Obzirnost in kokeriranje z levico je vodilo v stranki opozicijo, ki sta jo vodila stara, zaslužna stranka vo-ditela: Modraček in Hudec.

Modraček in Hudec sta hotela, da bi stranka stopila na nova tla svo-jega življenja, da bi se osvobodila upliva zastarele doktrine, prevzete z Dunaja in Berlina, da bi živeła z lastnim samostojnim duhom in na

novem temelju združila vse češko delavstvo pod svoj prapor.

Prišel 28. oktober 1918. »In glej«, pravi Modraček, »ljudje, ki so še ne-davno temu agitirali za vojna poso-lla, pisali slavospeve zmagi Nem-cem pri Gorlicah in v svojih časopisih zagovarjali podmorsko vojno, so po-stali čez noč voditelji revolucijskih radikalcev in boljševikov in z vsemi sredstvi oteškočali težko življenje mlade republike. In velik del stran-kine organizacije se je postavil za nje. To je povzročilo razdor. Modraček in Hudec sta izstopila iz stare stranke in ustanovila novo stranko naprednih socialistov.

Rusija in svetovna revolucija.

Dopisnik »New York Worlda«, L. Herre, se je pred kratkim razgo-varjal z glavnim upravnikom Petro-grada, komisarjem Zinovjevim. Zi-novjev je bil prej predsednik izvrš-ilnega odbora tretje internacionale in je poleg Lenjina in Trockega dan-es v Rusiji zelo izrazita osebnost, ki tvori z imenovanimi dvema voditeljema boljševikov sovjetski triumvirat. Razgovor ameriškega novi-narja s petrogradskim upraviteljem je posebno važen vsled tega, ker dokazuje, da boljševiki nikakor niso opustili svojega končnega cilja, o ka-terem se je že toliko govorilo in pi-salo — svetovne revolucije.

Zinovjev in Herre sta najprej govorila o vprašanju tretje interna-cionalne in zveze narodov. Zveza na-rodov — je dejal Zinovjev — je lahko vladni aparat, nadnarodni admini-strativni organ z eksekutivami, legi-slativnimi in sodnijskimi funkcijami, ne more pa biti kar je tretja internacionala, ki je čisto politična organizacija, zveza komunistov ce-lega sveta. Internacionala ujedinja vse komunistične stranke, ki obsto-jajo v raznih državah. V tem uči bi-stvena razlika med tretjo interna-cionalo in zvezo narodov. In še v ne-čem — je dodal Zinovjev s kristi-čnim nasmehom —: tretja interna-cionala ima danes osem milijonov članov, zveza narodov na obstoji samo na papirju versailske po-godbe.

Na novinarjevo vprašanje, če more evropska ali svetovna repu-blika obstajati brez upravnega apa-rata, je Zinovjev dejal: Brez uprav-

Domače pridige Sitarjeve Jere.

ČETRTA PRIDIGA.

Sitarja so po noči iz postelje poklicali, da bi z njegovim poročtvom izpustili gospoda Grozdka iz policijske stražnice.

Pej, Sitar, saj sem vedela, da bo tako daleč prišlo! Ali ti nisem tega rekla, ko si se zapisal med tiste prekrasne škrljančke? Ljudi klicati iz postelje ob pozni uri, pa za to, da bi podali poročstvo za tolopo ljudi, ki niso nikdar bolj srečni kakor takrat, kadar pripravljajo trezne ljudi na beraško palico! Rada bi vedela, kaj bodo so-sedje mislili o tebi, če hodi policija ob dveh ponoči na vrata trkat. Samo nikar mi ne go-voři, da se je temu človeku krivica godila; tale pa pač ni možak, da bi mu bilo mogoče krivico delati. In ravno ti moraš iti pa biti porok zanj! Dobro vem, kakšen bo konec vsega tega: po-begnili bo, ti boš pa moral odrediti stotake. Samo to mi povej, prosim te, čemu delam in se otebam, da si prištedim en vinar, ko ti kar sto-take izmetavaš za svoje prelepe škrljančke? Jutri zjutraj boš kajpada imel nahod, ker so te pri tem vreminu vzdignili iz tople postelje; samo nikar ne misli, da ti bom stregla — jaz že ne. Niti kapljice juhe ne dobiš od mene.

»Seveda, gotovo je, da imaš vse polno po-tov, da lahko izdaš denar — ne pa da ga me-češ proč za tolopo ponočnjakov. Pa kaj boš go-voři, da nisi denarja proč vrgel, a ga boš. Cisto gotovo je, da bo pobegnili; ni verjetno, da pride ko obravnavi, ti pa boš potem gledal za var-šino. Nikar mi ne pravi, da v takih stvarih ni obravnave, ker dobro vem, da je. Mora biti, veš, že se kaj več kakor samo prerokaje s stražnikom, sicer ga ne bi bili vtaknili v luknjo. Saj ne zapirajo ljudi zaradi tega. Nikoli ne, pač pa bo kak rop to. Ali pa more biti še kaj

hušega.

»Ker pa si ti dal povod zanj, bodo ljudje še tebe imeli za tako slabega kot je on. Nikar mi ne kvasi, da mu nisi mogel odreči poročstva. Pokazati bi se bil moral kot uglednega moža-ka, in pustiti, da ga vtaknejo v luknjo.

»Sedaj pa, ko ljudje vedo, da si prijatelj pijancev in razgrajčev, ne boš nobeno noč več mogel spati v svoji postelji. Kaj tebe za-dene, bi bilo prav vseeno, ako ne bi še tvoja uboga žena pri tem trpela. Cela stvar pride kakopak v časulke in tudi tvoje ime. Tudi se ne bi čudila ako prinesejo tvojo sliko, kakor po navadi store v takih slučajih. Lepa reč, še otroci bodo trpeli zbog tega. Zgoditi se zna, da si bodo morali še ime izpremeniti. Nak, pa ne bom zaspala; po takem nočnem motenju lahko govoriš naj zaspim. Vendar ne bom zaspala, Sitar, prav gotovo ne bom. Kaj še!

»Ni dvoma,« pravi Sitar, »da je bila njena volja močna; a narava je bila še močnejša, in v resnici je zaspala; to noč mi je malotična ne-običajno kratko pridigo.«

PETA PRIDIGA.

Sitar je ostal z nekim prijateljem spodaj v kuhinji do pol ene ponoči pokonci.

»Sihisi, ob lepem času prihajaš spat Sitar. Anu! Pa mirzel si kakor led. Na vsak način mora vsaka ženska umreti zaradi tega, kaj?

»Pa naj ne bi bila zaprla premoaga?

»Da bi ga ne bila, ni dvoma, da bi ta človek celo noč tukaj ostal. To se ve da je lahko pri-delati s seboj ljudi. Sitar — želim pa, da bi prej malo pomislil, kaj je za večerjo. Tisto lepo kračo bi imeli jutri za kosilo — in zdaj je ni več. S tistim denarjem, kolikor mi ga daš, mi ni mogoče gospodinjiti, še posebno pa ne, če mi vlačiš noč za nočjo celo drhal v hišo, če mi prazni jedlino shrambo.

»Rada bi samo vedela, kdo bi tebi tako ra-de volje dal večerjo, kadar bi jo potreboval. In prav gotovo jo boš potreboval, ako ne izpre-mišiš svojega življenja. Le nkar mi ne govori! Predobro vem, da imam prav. Najprej te bodo do kože slekli, potem se ti bodo pa smejali. Po-znam svet. Ni res, Sitar, ne mislim slabo o vsa-komur; tega le ne govori. Ampak tega vendar ne morem gledati, da bi mi na ta način žrli krače, ne da bi se vprašala, kam pa pride vse. Če pojde tako naprej. Seveda, in tiste kumarce je moral tudi imeti! Z mojimi željami ni mogoč biti zadovoljen — nak, Sitar, ne bom zaspala. Lahko mi govoriš, da naj te pustim zaspati, potem ko sem morala do zdej čuti.

»Zakaj pa sem čula?

»Kako moreš vendar misliti, da bi mogla zaspati, ko sem vedela, da ti tisti človek zaplja s konjakom tvoje premoženje? Saj ni bil zado-voljen s poštenim, zdravim brnjcem. Pri moji veri, da bi ti moral biti bogat človek, Sitar. Ko imaš tako inenitne prijatelje, bi res rada vedela, kdo tebi postreže s konjakom, kadar greš z doma?

»Toraj tako, z mojimi vkukanim željam ni mogoč biti zadovoljen — rada bi vedela, katera ga bolje skuha — ampak še orehov mora dobiti. Ti si res cel bedak — veš kaj, nikar ne misli, da mi boš usta zaprl. Sitar, no kajpak, še tega se manika, uboga ženska naj se pusti trpinčiti do smrti, pa še ust ne bi smela odpreti — ti si cel bedak — rada bi vedela, kdo bi tebi kaj ta-kega storil — in naganjal si ubogo deklet, da naj gre po vkukane orehe. In to v taki noči! Ko je toliko snega! Veš, ti si pa res človek, ki ima mehko srce, ti pa, ti, Sitar. Ampak svet te ne pozna kakor te jaz — pa res, mehko srce! Poš-ljati ubogo deklet iz hiše, ko sem povedala tebi in tvojemu prijatelju — lep divjak to, pač res — da je uboga reva prehlajena in da ima oze-

line na nogah. Ze naprej vem, kaj bo prišlo iz tega; deklet se bo moralo vleči, mi pa dobimo lep račun od zdravnika. Ampak plačal ga boš ti, to ti povem — zakaj jaz ga ne bom!

»Rad bi, da bi te ne bilo več na svetu?

»O, to pa to, lahko je reči kaj takega. Sko-rajda pa bi si jaz lahko želela kaj takega. Le tako strašno grdo mi ne kolin! Ali se ne bojiš, da se postelja ne odpre in te požre? Pa nikar se tako ne premetavaj. To nič ne pomaga. To nam ne prinese krače nazaj, pa konjaka, ki sta ga poglala po griu. O dobro vem, da ne, pre-pričana sem, da ne. Na tega sem se šele spom-nila, ko sem bila že v postelji — in da bi ne bilo tako mraz, bi me bila zopet videla, to ti povem — spomnila sem se, cele dve uri je že minulo od tega — da sem pustila ključ v jedlini omari — dobro vem — po tvojem vedenju, ko si prišel v sobo — sem že lahko spoznala, vem, da sta se lotila še druge steklenice. Ali eno to-lazbo pri vsem tem vendarle imam; naročil si mi namreč poslati po najboljši konjak — prav najboljšega za onega drugega prijatelja, ki je bil minulo sredo na obisku. Hal! Hal! Hal! Pa bilo je navadno žganje — veš, najnavadnejše in najcenejše — in jutri, upam, bosta obadva imela lepega mačka.

»Od cele krače ni ostalo drugega kakor gola kost! Toliko ti tudi povem, da ne dobiš nič drugega za kosilo. Nekaj strašnega to, da bodo še otroci morali biti brez njega — ampak če imajo takega očeta, se morajo reve pač poka-rniti za to.

»Malone celo kračo, pa dobrega pol litra konjaka! Pol litra konjaka in eno kračo. E-e-na kra-kra-krali-li-tra —

In mrmrajoč te zloge,« pravi Sitarjev ro-kovis, »je zaspala!«

nega aparata seveda ne more izhajati, toda njen aparat bo osnovan na novih organizacijah, ki se skladajo s svetovskimi principi. Marsikaj pa se bo tudi ublažilo. Če n. pr. premeža Francija sistem kapitalizma, se veže s nami. Praktični temelji takega ujedinjenja pa se danes še ne dajo dočeti.

Program tretje internacionale je svetovna revolucija. To glavno nalogo se mora skušati izpolniti z legalnimi in nelegalnimi sredstvi. Sovjetska vlada se sicer lahko odreče temu cilju, ne more se mu pa odpovedati, tretji internacionali, kajti vsa njeno propagando zajema iz tega vrela. — Tako je rekel Zinovjev.

Petrograd je poln komunistov, ki prihajajo vsak dan k Zinovjevu po povelja in direktive za propagando komunističnih idej. Tekom sedmih tednov, ki sem jih preživel v Moskvi — pravi novinar — so prihajali tja komunisti iz Zedinjenih držav, iz Nemčije, Madžarske, Avstrije, Švice, Skandinavije, Rumunije, Bolgarije, Italije, Kine, Japonske, Indije, Afganistana in iz pokrajin Male Azije. Očitno se zanimajo za komunizem v najneznatnejši meri Francozi in Angličani, ki imajo svoje koristi v tem, da se to gibanje čim bolj zatira.

Dve vesni.

Radost razcvetajoče spomlad prihaja v deželo. Maščovali se bomo za vojne strahove petih izgubljenih vesni in končno svobodni in samostojni dali polnega duška življenja in hrepenenja preklepevali radosti. Kaj draginja, kaj valuta in kaj vse strankarske muhe? Veselje bo zavrisalo v sleherni duši, pela bo zemlja, vsa Slovenija bo kakor odina simfonična pesem. Prihaja čas vrtnih veselje, nedeljskih in večernih sprehodov, gorskih izletov, venčkov in plesov, sokolskih, pevskih in čitalniških prireditev, skratka in konkretno izraženo, umogostomilski denarni promet na račun mladosti in lepih spominov na nekdanje lepe mladosti.

Ampak, ampak — tam onstran demarkačne črte bo legala na pomladno veselje senca karabinjerskih bajonetov, tam bo tlačila polet raziskanih misli težka mora tujeja gospodstva. Skrb za bližnjo bodočnost bo vodila radost za tresočo se roko in krog in krog bodo zadevali naši podjarmljeni bratje na ovire in same ovire. In zahrepeneli bodo tembolj po zlati svobodi in tem krčevitejšje se bo stisnila marsikatera pest v srdu in pričakovanju.

Se bo li spomnil srečnejši brat na potih spomladnega vstajenja manj srečnega brata ob Soči in Jadranu? In se bo li spomnil morda tudi silne roke-zaščitnice neosvobojenega Jugoslovanstva, »Jugoslovanske Matice« in poslušnih glasu svoje narodne dolžnosti, prispeti pri čašci vinca rumena, da postane roka-zaščitnica čim dalje silnejša, da brani in brani slovensko posest pred 2000 letno grabeljivostjo? Omalne li ta roka vsled naše brezbriznosti, tedaj nismo vredni svobode, temveč smo rojeni sužnji, izpuščeni po slučajni milosti zgodovine za kratek sprehod iz tiščene podaniške ječe.

Ne zameri, čitatelj, tega migljaja z rodoljubnim kolom, temveč spomni se rajši na svetopisemsko vdovo in njen groš.

P. P.

Vzdramite se!

V težkih razmerah živimo in se težji se nam bližajo. To nam jasno priča zadnja enketa proti dragini, ki je dosegla ravno nasprotno, kar je hotela. Mesto, da bi res znižala cene, je iste le povišala, tako da bomo plačevali mleko a K 7. — Zvišala je nadalje cene surovim kožam od K 18 na K 24, vsled česar bodo poskočila cene usnu itd.

Vsi stanovi razumevajo položaj časa in se s strahom obračajo v bodočnost in skušajo odobroiti svoje-mu položaju, le zasebni uradnik brezskrbno živi, kakor, da se mu najboljše godi in da se mu v bodočnosti svita še lepše življenje.

Delavec se zaveda svojega stanja in čuti potrebo po zbolšanju svojega položaja. Ve pa tudi, da je sam pre slab, prešibak, da bi odprl svojimi težnjami, in je uverjen, da le smoteno-vzajemno delo ga mora dvigniti, da le v organizaciji je rešitev.

In zasebni uradnik? On se ne zaveda svojega stanja, on ne čuti, da je uradnik sodelavec svojega šefa, in ne njegov hlapec, ki naj se zadovolji le z drobtinami, ki padajo od bogato naložene miže njegovega šefa. Obenem pa poželjivo gleda na mesto, ki mu pristaja, a nimamo moči, da bi se dvignili in ga zasedeli in tudi se ne porime pomoči, ki se mu v dosegu cilja nudi.

To je žalosten pojav med zasebnim uradništvom in slabo spričevalo o inteligenci, na katero se marsikdo le prerad sklicuje.

Pomoči, ki se mu nudi, je ravno organizacija, in ker organizacije ne poznate, ne imate, mu tudi ne more pomagati in ga tudi ne more voditi do uspehov, kakor jih pričakuje. Zakaj? Ker je organiziran le slučajno, ker organizacija obstaja in se zaveda, da nudi organizacija pravice, da pa nala tudi dolžnosti, mu ne gre v glavo. Misli, da je s plačilom članarine zadostil vsem dolžnostim, kakor pri avtomatu, ko se vrže novček, pa se pokaže čudo, a samo tisto in vedno le isto, dokler se vsebina ne porabi, avtomat sam pa izrazi in slednjič pokvari. A organizacija ni avtomat; ona je živo drevo, ki potrebuje skrbne vsestranske kulture.

Da na spoznamo, kako le treba gojiti organizacijo, le treba predvsem stanovske zavesti, ki tvori podlago polnopravnosti in umevanju organizacije. Ne smemo iskati v družbi samo svojih osebnih koristi in pravic, izpolnimo tudi dolžnosti, ki izvirajo ravno iz pravic, ki jih od družbe zahtevamo. Eno prvih in glavnih dolžnosti je prihajanje na sestanke, zborovanja itd., s katerimi so nam tudi prilika, da se porazgovorimo o svojem položaju, o svojih težnjah, storimo sklope in damo odhodu smerico za njih izpeljavo. Nadalje naj ne mislimo, da je samo odbor družbe, da le odbor je dolžan delati. Ne! Vsak posameznik član je dolžan delati po svojih močeh, zmožnostih in razpoložljivosti prostega časa. Vsi za enega in eden za vse!

Vzdramite se, dokler te še čas! Ojite med sabo stanovsko zavest, strnite se v močno falango in nastopite pot resnega dela. — Uradnik.

Priporočajte „JUGOSLAVIJO“

ključno samo za naš in ne za tuj denar. V to svrhu je treba že obstoječo devizno centralo reorganizirati in jej dati nov pravilnik ter ekspozituro za oni del trgovine, ki se steka v zapadnih trgovskih mestih. Končno je državno nadzorstvo nad cenami in nakupovalno in konzumno organizacijo treba prenesti na Beograd, kjer večina teh naredb še ni izdana. Z drugimi besedami, kar je doslej dobrega izvedeno v tej stroki socialno-političnega pritiska državne oblasti na izraskte svobodne trgovine cen, se mora centralizirati in iz zapada prenesti v središče in na iztok države. Z izvedbo teh demokratičnih zahtev dobi kompromisna valutna reforma šele pravo vrednost in oni temelj, s katerega je potem mogoča uspešna valutna politika napram inozemstvu.

Od socialnopolitičnih ukrepov ki so se izvršili v prošlem letu, je treba omeniti tudi oblačilno akcijo za revne sloje in ostri pritisk demokratov na finančnega ministra, da preskrbi potrebna denarna sredstva.

Podpirajte Jugoslovansko Matico!

VSEM, KI IMAJO KAJ PODPORE OD SORODSTVA IZ AMERIKE.

Ljubljancem, ki je prejel zasebno pismo od gospoda Walterja Predoviča (Vladimirja Predoviča), trgovca, Pueblo, država Kolorado, nam stavlja iz tega pisma na razpolago sledeče vrstice, ki naj bi jih ponatisnili vsi listi na naši državi:

»Kakor hitro sem se (iz Jugoslavije) vrnil na to stran in izpoznal, odkodi je prišlo vse, kar se tiče obleke, čevljev itd. — mislim namreč vsake cene — sem nemudoma opozoril naše ljudi, naj pošiljajo svojim dragim v domovino dolarje, ne pa zabojev z blagom, za katero morajo plačati trojno in četrveno ceno. Prilagam Vam prepis pisma, ki sem ga poslal vsem SHS časnikom v Ameriki. Večina njih je stvar prevedla (pismo je namreč angleško) in je natisnila. Želel bi, da bi tudi Vi to kopijo prevedli in gledali, da doseže pozornost pri čim širšem delu vašega SHS časnikarstva. Prosim, dodaj še tole: Od časa, ko te »Jugoslav Relief« pričela agitirati in zbirati zaboje, je krona od 16 K za en dolar padla na 75 ali 100 za 1 dolar. (Op. danes žalibog že tudi to ni več res!) Pa tudi cena za karsibodi v Ameriki je »zbežala, kakor kravo«. Čevlji, ki sem jih prodajal v svoji trgovini pred dvema leti po 4 do 5 dolarjev, se danes prodajajo po 10, 12 in 15 dolarjev par. Kakšne vrste čevljev torej bi se tukaj morlo prodajati po 1000 do 1200 K? V Ljubljani sem kupil (t. i. leseni 1919) površčnik za 18 dolarjev 50 centov ameriškega denarja. (Op.: V našem je to bilo 1100 kro). V Ameriki bi pa enakega ne dobil izpod 65 dolarjev. Dve tretjini vse volnene obleke prihajata v Ameriki iz Anglije in Škotske. Zakaj torej naj bi naši izselenci tukaj plačevali šestim vmesnim mešetariem njihov profit pri tej obleki, ko morajo pošiljati svojim v Jugoslavijo dolarje in imajo dolar, izmenjan (seveda v Jugoslaviji) toliko kupne moči, kakor 3 do 4 dolarji na naši strani? Zaboji, napolnjeni s čevlji, oblačili itd. utegne v Ameriki veljati 250 do 400 dolarjev — zdaj si pa predstavite, koliko kron morajo človek dobiti v Ljubljani za to vsoto in koliko blaga! Opozorite ljudstvo v Jugoslaviji potom svojega časnikarstva, naj pošilja svojim sorodnikom in prijateljem v Ameriki, naj pošiljajo namesto zaboja po toliko dolarjev, kolikor bi jih zaboji veljali. Pustite jim, da prihranijo tovarnino ali ekspresno pristobino, ki bi jo morali plačati za vsaki funt. Cutim za svojo rodno zemljo in pri sreči mi je, in želim, da bi se ji zgodilo dobro!«

V pismu, ki ga je poslal g. Predovič ameriškim slovenskim listom, so bistveno enaka opozorila. Navajamo iz njega le še sledeča izgovorila: »V Zagrebu sem za vsoto, ki odgovarja 90 centom (torej niti za 1 dolar) ameriškim, kupil par rokavic iz kozličevnega usnja; enake bi v Ameriki veljale 3 do 4 dolarje. Par čevljev velja v Ameriki danes 8 do 15 dolarjev; za to vsoto, izmenljano v krono, se na »oni strani« dobi dva do štiri pare dobro napravljanih čevljev.«

Zahtevajte »Jugoslavijo« v vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!!

Naš parlament.

Regentov manifest z dne 6. januarja 1919. je za njim podpisalo tudi prvo ministristvo Jugoslavije.

Podpisani so ministri predsednik Stojan M. Protić, obenem kot zastopnik v Parizu se nahajajočega ministra za zunanje zadeve A. Trumbića; predsednikov namestnik dr. A. Korošec; minister pravosodja Marko Trifković, trgovine in industrije Stojan D. Ribarac, prosvete Ljubomir M. Davidović, prometa Velislav M. Vulović, javnih del Miloš Kapetanović, notranjih zadev Svetozar Pribičević, financ dr. Momčilo Ninčič; pošte in brzojava dr. Edo Lukič; vojske in mornarice general Mihailo Rašić, poljedelstva dr. Živko Petričič, verouka dr. Tugomer Alapović, prehrane in obnove zemlje Miloje Jovanović, socialne politike Vitoimir Korač, za šume in rude dr. Mehmed Spaho, za pripravo ustavotvorne skupščine in izjednačenje zakonov dr. Albert Kramer, za narodno zdravje dr. Uroš Krulj in brez portfelja Miloslav Rajčević.

To ministristvo bilo je koncentracijsko, sestavljeno iz vseh strank, na podlagi dogovora. Formalno je bilo parlamentarno ministristvo, izšlo je začasno narodnega predstavni-

Beleške.

SLS se ne odreče Reki pod nobenim pogojem.

Protestni skupščini v Zagrebu je bila odposlana nastopna brzojavka: Današnji protest hrvatske centrale bodi tudi tolmach istega mišljenja in protesta cele Slovenije. Nikdar ne bomo priznali v nasprotju z nacionalnim principom usiljenih nam državnih granic. Prenesli smo mnogo žrtve pohlepnosti sosednega imperalizma, Inkarnacije naše gospodarske svobode, naše Reke, pa pod nobenim pogojem ne bomo žrtvovali, naj pride karkoli hoče. Ljubljana, 11. aprila 1920. Za Slovensko ljudsko stranko:

Jugoslavija.

D'Annunzio izganja časnikarje.

Trst, 11. aprila (Izv. por.) Na ukaz D'Annunziove komande mesta je zgnan iz reškega ozemlja novinar socialist Pietro Belli. Vzrok: poročila o zadnji stavki reškega delavstva in propaganda proti d'Annunziovemu režimu.

Jadransko vprašanje v San Remu.

LDU Beograd, 10. aprila. Rimski dopisnik »Politike« javlja: Svojnjo vest iz Londona, ki poluradno potrjuje, da se bo v San Remu posvetila vsa pozornost rešitvi jadranskega vprašanja, so vsi krogi sprejeli z velikim zadovoljstvom. Listi poročajo, da bo jadransko vprašanje rešeno na tej konferenci. Kakor se splošno sodi, bo konferenca trajala samo pet dni, to je od 19. do 24. aprila. Ne samo iz kratke dobe zasedanja konference, marveč tudi iz drugih okoliščin se more sklepati, da zadovoljnost Italijanov nikakor ni utemeljena in da bodo zavezniški odpotovali iz San Rema ter pustili jadransko vprašanje na oni točki, kakor na konferencah v Londonu in Parizu. Načelnik pisarne ministr. predsednika je že pred tednom odpotoval v San Remo, da pripravi vse potrebno za bivanje in delovanje delegatov. Za jugoslovansko delegacijo so pripravljena stanovanja v hotelu Regina. Ministrskega predsednika Nitija hosta spremljajo ministri za zunanje zadeve, trgovine in kmetstva.

Razna poročila.

Italijanska »pomoč« Avstriji.

LDU Rim, 12. Pri posvetovanjih o prehranjevalnem vprašanju med italijanskimi ministri in avstrijskim državnim kancelarjem dr. Rennerjem, so Italijani obstali, da bodo dobavljali Avstriji iz Trsta in Benetk, kakor tudi iz Milana moko, pod pogojem, da dobe iz Amerike žita.

Divljanja nemških komunistov.

LDU Plauen, 11. V soboto zvečer je prišlo tu do resnih izgrezov Hoelzeve rdeče garde. Tobe so se valile po mestu in plenile. Neki oddelek je udril v kavarno »Fremmel« in pobral gostom denar. Posetniki neke restavracije, ki se je branili izročiti 10.000 mark, je odpelala tolpa s seboj, vendar pa ga je rešila pozneje množica na cesti. Razbojniki so vdrli tudi v več zasebnih hiš. Še ponoči so rdeči gardisti zapustili vojašnico in kolodvor ter se odpeljali proti Falkensteinu, pri čemer so vlekli s seboj talce. V mestu Plauen je po odhodu rdeče garde nastopil

Bogumil Remec; za Slov. krščansko socialno zvezo: profesor Mazovec za Slov. Stražo: dr. Marko Natlačen. — Zaponnili si bomo!

Proti popuščanju v jadranskem vprašanju.

Načelstvo slovenskega dela JDS je sprejelo na svoji seji 8. t. m. resolucijo, v kateri protestira proti vsakemu popuščanju v vprašanju za padne meje, zlasti glede Reke. Resolucija poudarja, da zahteva ogromna večina našega naroda brez razlike plemen in stanov, da ostanemo v reškem vprašanju trdno na stališču odklonitve vsakega kompromisla in sviri odločujoče čimtelje, naj se borijo za Reko.

nanje posle Solalaja in državni podatki v ministristvu za zunanje zadeve conte Sforza, o katerem v Italiji sodijo, da je med diplomati najboljši poznavatelj razmer v Jugoslaviji. Sforza je bil tudi zastopnik Italije pri naši vladi na Krfu.

Večne kolobocije vlade.

LDU Beograd, 10. »Beogradski dnevnik« doznava, da je minister za trgovino v sporazumu z ministrom za prehrano stavljal ministrskemu svetu predlog, naj se uvede svobodni izvoz jaje in vseh mlečnih proizvodov.

LDU Beograd, 10. Včeraj ob 18. je bil ministrski svet, ki se je bavil z ureditvijo trgovine v notranjosti kraljevstva in z inozemstvom.

Dva generala — vojna zločince.

LDU Dunaj, 12. Komisija za preiskavo kršitev dolžnosti za vojne se bavi z obtožbo proti generaloma Lutendorfu in Ljubičicu, ki sta na ruski in srbski fronti dala ustreliti vojne ujetnike, ki so se branili delati v strelskih jarkih, ker bi postopali zoper svoje sodečelane.

Patriljizem v praksi.

LDU Beograd, 10. aprila. Ministvo za narodno zdravstvo objavlja seznam zdravnikov, iz katerega je razvidno, da sta v Beogradu 102 zdravnikov, dočim v Starj Srbiji in Makedoniji ni niti enega.

mir. Čete državne brambre desole se niso prispele.

LDU Falkenstein, 11. Ob vesti, da se bližajo čete državne brambre, so začele delovati Hoelzova požigalna poveljništva, ki so zapalila pet vil. Okoli tretje ure zjutraj je bilo mesto podobno ognjenemu morju. Na dvorišču sodišča je dal Hoelz sežgati orodje, ki so ga bili odvzeli prebivalstvu. Okrog četrte ure zjutraj so zapustili Hoelz in njegovi priatši na desetih avtomobilih mesto in se odpeljali proti saksonsko-češki meji. Talce so izpustili.

Prisrčna avdijenca dr. Rennerja pri papežu.

LDU Rim, 12. Avdijenca avstrijskega državnega kancelarja dr. Rennerja pri papežu je imela zelo prisrčen značaj. Papež je kazal živahno zanimanje za gospodarske in politične razmere v avstrijski republiki. Izrazil je svoje sočutje nad bedo avstrijskega prebivalstva in je izročil kancelarju v ta namen ček za milijon lir.

slovensko Prekmurje, skupaj torej 296 poslancev.

Po strankini pripadnosti se je delo narodno predstavništvo izprva na slino pisano množico raznih strank. Bile so tu srbska radikalna stranka (za vse pokrajine), srbski radikalni disidenti, srbska samostalna stranka ali mladoradikalci, napredna stranka ali liberalci, nacionalistična stranka, hrvatsko-srbska koalicijska, hrvatska napredna stranka, hrvatska Starčevićeva stranka, prava, hrvatska seljačka stranka, Bunjevac, bosanska narodna zajednica (hrvatska), dalmatinska hrvatsko-srbska narodna stranka, bosanski naprednjaki, hrvatska stanka prava, Črnogorci, Macedonci, muslimanska nar. stranka, muslimanska napredna stranka, jugoslovanska demokratska stranka, vseslovenska ljudska stranka, slovensko politično društvo »Edinost«, jugoslovanska socialno-demokratska stranka, srbska socialno-demokratska stranka, hrvatska socialno-demokratska stranka, srbski komunisti, srb. republikanci in posl. izven strank. Potem se je razcepila še koalicijska iz zstopom nekaterih članov in končno so med Srbi gg. Ribarac, Trifković in Pavlovič tvorili poleg poslancev izven strank svojo skupino. Isto opazujemo med socialisti

Težkoče mlade Jugoslavije.

(Dalje.)

Kakor je ponekod ta kompromisna ureditev nepopularna in kakor so ž njo nezadovoljni preveč radikalni zagovorniki dinarja in preveč radikalni zagovorniki krone, tako izhaja da se le razven nekaterih bančnih krogov prebivalstvo vendarle zadovoljilo s to ureditvijo, ker je vjdub izrabljanju te reforme za strankarske namene jasno, da omogoča ta ureditev kroni pristop na zunanji trg in da istočasno ščiti dinar. Seveda zamenjava denarja po Velikovičevem načrtu nikakor ne za, ključuje valutne reforme, marveč jo šele pričinja. Predvsem jo je treba dosledno izvesti in potegniti stari srbski dinar popolnoma iz prometa ravno tako kakor krono. Na dalje manjka še važna določba, koliko znaša najvišja dopuščena svota novozdanih hrovanic in da ne sme sme skupna svota vseh dosedaj na našem teritoriju kroječih kron in dinarjev biti prekorajena; končno je treba nemudoma izdati določbo, da mora vsa zunanja trgovina temeljiti na naši valuti in da se izraža iz-

Dnevne vesti.

Dr. Brejčeva vlada in cene. Prejeli smo: dr. Brejčeva vlada ni podvzela doslej — razen ankete zoper draginjo — nobenega koraka, da bi omejila naraščanje cen, ki so šle v zadnjih dveh mesecih tako visoko navzgor, da je vsled tega ogrožena eksistenca celih stanov. Od Brejčeve vlade ne pričakujemo ničesar čudežev. Zahtevati pa bi se smelo, da ta vlada vsaj nekoliko nadzira naše gospodarsko življenje. Ker tega ne stori, lahko vidimo od dneva do dneva, kako izgledajo cene iz izlozb in trgovine. S tem pa se draginja samo podpira. Vprašamo torej: ali se bo sedanja deželna vlada vsaj nekoliko zganila in odredila, da morajo imeti vsi v trgovinah izlozbeni predmeti točno označene cene? ... Pričakujemo, da se to zgodi, sicer bomo morali smatrati, da je anketa zoper draginjo samo pesek v oči izmozganemu ljudstvu. — Prizadeži.

Slovenski javnost! Svesti si velikih dolžnosti napram območnim bratom, ki so sicer skupno z nami zadobili politično svobodo, a trpe še danes pod uplivom večstoletnega kulturnega ropstva, smo si celjski akademiki takoj po prevratu vspostavili nalog, približati si te naše brate in tako vsaj deloma popraviti to, kar je nad njimi zakrivil tuje. Zanesli hočemo mednje domači duh in to pred vsem potom knjige in predavani. S pičlimi sredstvi, katere so nam bila na razpolago, smo ustanovili tekom nekaj mesecev troje ljudskih knjižnic, in to v Ljubodu, Velikoven in Železni kapli. Da naše začetno delo uspešno nadaljujemo, smo izdali v ta namen narodni kolek, katerega vsem, ki jim leži usoda območnega naroda na srcu, najtopleje priporočamo. Naročila naj se blagovoljno pošiljajo: Zoran Lukan, tehnik, Ljubljana, Gosposka ulica 10. II. nadst.

Nova zahteva je stavilo društvo državnih uslužbencev deželni vladi za Slovenijo. Zahteva se, da se odpravi diferenciranje draginjskih doklad na eni strani, na drugi strani pa višek službenih prejemkov, in sicer od 40 do 75 odstotkov po činovniški razreditvi. Preračunano je, da je za uradniško družino, brošča tri osebe, eksistenčni minimum 2050 K mesečno in to le za hrano in kurjavo.

Posebna sodišča proti vertikalnim. V ministrstvu za notranje stvari se pripravljajo predlog za ministrstvo pravde, da naj se izda zakon o osnovenju posebnih sodišč prve in druge stopnje. Tvorili bi bili en sodnik in 4 porotniki, pri kaznivih delih, za katere je določena zaporna kazen nad pet let, pa 3 sodniki in 4 porotniki.

Zakaj se ne sprejema srbskih bančnih dinarjev? Odkar je med srbskim bančnim in našim državnim kronskim dinarjem odpravljena kurzna relacija se trgovci in banke branijo sprejemati srbski bančni dinar v plačilo. Dolžnost finančne urave bi zato bila, da izda naredbo glede zamenjave tega dinarja, da ne bodo potem ljudje s srbskim bančnim dinarjem v ženo — na cesti.

Škofjska konferenca se vrši fe dni v Zagrebu. Udeležena se med drugim knezofski dr. Jozef iz Ljubljane in dr. Napotnik iz Maribora. Konferenca razpravlja vprašanje novega konkordata med Rimom in Jugoslavijo.

Družine, katerih očetje so padli na bojiščih kot jugoslovanski dobrovolci, naj se javijo takoj društvu jugoslovanskim dobrovolcem, Koroškovska ulica 3, Ljubljana, z navedbo svojega gmojnega stanja in številu neposrednih otrok.

Čet delovka ministrstva trgovine in industrije sekejski svetnik dr. R. Marn, ta teden ne sprejema strank, ker je službeno odsoten v Beogradu.

Afora Schmidt-Zahlerow. Na vzklik državnega pravdnika je vikle deželno sodišče zvalilo nemškemu aristokratu Fr. Schmidt-Zahlerowu kazen od petih dni na deset dni strogega zavora, ker je razžalil jugoslovenskega vojaka.

Ljubljana.

Naš praški poslanik v Ljubljani. Naš poslanik v Pragi, g. minister Ivan Hribar, je dospel včeraj v Ljubljano iz Beograda. V Prago se vrne šele čez nekaj tednov.

Juridična fakulteta ljubljanske univerze se odpre v četrtek 15. aprila ob 11. uri dopoldne s predavanjem dekana o fakultete prof. dr. Leonida Pitamica o pravi in revoluciji. To predavanje, ki se vrši v bližnji de-

želnozborski zbornici, je javno. Redna predavanja na juridični fakulteti se pričnejo za vse semestre v ponedeljek dne 19. aprila.

Dijaški transport na Četioslovaško odide dne 14. aprila ob 4. uri zjutraj z južnega kolodvora. Priklapi se osebnemu vlaknu na Dunaj. Ukrepanje je možno že zvečer pred odhodom vlaka za kolege, ki hočejo prenočiti v vagonih. — Slovenska dijaška zadruga v Pragi.

Kritja v opernem gledališču. Vsi člani opere in opere ter vsi uslužbenci opernega gledališča so odpuščeni. Vsi so prejeli obvestilo direktorja, v katerem jim naznanja, da je nadaljnje delovanje opernega gledališča vsled stavke onemogočeno, da se zaključuje sezona in da so pogodbe vseh nastavljenecv opernega in operetnega gledališča razveljavljajo. O tem se je obvestilo tudi poverjeničstvo za uk in bogocastje. — Uprava gledališča bo pa skušala otvoriti čim prej novo sezono ter sklenila stopiti v pogajanja s člani, ki bi reflektirali na sodelovanje.

Dimnikarska dela v Ljubljani. Pred kratkimi so naznanili ljubljanski dimnikarji po listih, da bodo pričeli s 1. aprilom 1920 z delom po okrajih. Mestni magistrat kot obrtna oblast razglasa uradno, da je sicer instrukcijsko postopanje s prošnjo dimnikarske zadruge, zahtevajoč razdelitev mesta v dimnikarske okraje, v tiri, da pa do danes tozadevno še ni ničesar definitivnega ukrenjeno in da je vsaka samostalna izprememba veljavega dimnikarskega reda od strani dimnikarjev nedopustna. Ljubljana tvori slejkopre eden sam dimnikarski okraj in vsak hišni gospodar ima slejkopre pravico. Izbral si izmed dimnikarjev stabiliranih v mestu, poljubnega dimnikarja. Tozadevna natančnejša pojasnila je dobil po potrebi na magistratu.

Za pogorence v Predgradu pri Radovljici. V Ljubljani je poverjen mestni magistrat, da nabira milo darove v ta namen. Darovalce prostimo, da oddajo svoj darove pri mestni blagajni.

Člani in članice »Društva za sebnega uradništva Slovenije« se vabijo na redni občni zbor krajevnne skupine Ljubljana, ki se vrši v sredo 14. t. m. ob pol 8. uri zvečer v verandji hotela »Union«. Točna udeležba dolžnost! Odbor.

† Lovro Demšar. Društvo nižjih mestnih uslužbencev naznanja tem potom žalostno vest, da je njegova zvesti član, bivši tajnik g. Lovro Demšar, vodja tržne straže, včeraj 11. t. m. preminul in se vrši pogreb danes, dne 13. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališču na Viču. — K mnogobrojni udeležbi vabi Odbor.

Na trgu se prodajalo med drugim cvetjem tudi češnjeve velice. Če se bo že sedaj vse oklestilo in potrgalo, ne bo čuda, če bo do junija vsaka češnja posebej stala 1 krono, oziroma do takrat že 1 dinar, tako da se bo uresničila prislovica: »Sv. Vid — češnji sit« — mi navadni zemljani pa ne!

Prodaja zaplenjenih konj. V četrtek dne 15. aprila se vrši ob 3. uri popoldan na Zelenem hribu poleg Dolenskega kolodvora v Ljubljani javna dražba konj.

Mož v Ljubljani. Ko grem v soboto ob pol 1. popoldni mimo ljubljanskega mostu proti domu, čujem od daleč vpitje na pomoč, policaj, rešite me, ne morem več! itd. Zdelo se mi je, da leži kak pijanec kje ob cesti. Naposled sem konstatiral, da prihaja vpitje iz Ljubljane, nasproti hiše sv. Petra nasipa 65. Mož je stal v vodi, iz katere je gledala glava in ramena. Ko sem ga vprašal, »kako ste notri zašli«, me je jezno nahrulil: to je postransko, v vodi sem in me ve potegnilo. Proklinjal je Ljubljance, ki mu ne pridejo na pomoč, dasi že pol ure vplje. Hitro sem skočil po stražnika in potegnili smo ga — med tem se je nabralo več ljudi — z vrvoj iz vode. Imena ni povedal. Starost med 50 in 60 let. Obleden je bil dobro. Tudi nisem mogel dognati, ali je padel v vodo vsled pijanosti, zakaj mogoče je, da se je stregnil v vodo. Pozneje je dejal, da je hotel iti na stran in je štrbknul v Ljubljano. Stražnik ga je spremljal domov. Prava sreča, da se mu ni sicer nič zgodilo. Lahko bi bil zadel ob kako skalo ali pilot, ker znaša višina več metrov. Ne vem, kaj naj porečem, da se nikomur ne zamerim: Ali naj svarim pred alkoholom, ali pa naj apelliram na Ivana Solnce, da da napraviti ograjo. Sicer pa bi za pijanice najbrže tudi ograja nič ne

pomagala, ker bi potem tam »moj štrbknul«, kjer je ni.

Povožena je bila v soboto dopoldne na Emonski cesti gihonema Josipina Trebin. Nepravilni voznik je bil hlapec Ivan Hegler, ki služi pri Klemencu na Sv. Petra cesti. Ponesrečenko, ki ima baje zdrobljeno nogo, je prenehal neki avto na trnovsko stražnico, odkoder so to odpeljali v deželno bolnico.

Nedeljski pretepi. V nedeljo zvečer se je vršilo več pretepev. Med drugimi so se pretepli fantje v neki gostilni na Tržaški cesti, kjer so plesali. Pretep je končal na ta način, da so pretepači razbili 8 šip in napravili gostilničarki občutno škodo. Storičev varnostna oblast še ni izsledila. — V Križevniški ulici sta metila svojo moč dva kleparska pomočnika. Tudi ta pretep ni potekel brez škode na steklu. Ptiča so spravili tja, kamor spadata.

Izgubljena listnica. V nedeljo zvečer je bila zgubljena listnica z približno 2500 K. Pošteni najditelj se naproša, da isto izroči proti nagradi na komandi mesta, Dunajska cesta, Bavarski dvor.

Potrjujejo da notice »Obleganje v Konušni ulici« v št. 88. »Jugoslavije« ni napisal g. Saksida ali kak član njegove rodbine.

Maribor.

Zlet v Maribor priredi jugoslovensko Sokolstvo dne 29. avgusta letos, drugi dan 30. pa je skupščina delegatov vseh in Savezu SHS včlanjenih sokolskih žup. Priprave so že v polnem delu. V Mariboru se je osnoval zletni odbor, ki ima svojo prvo sejo v torek, 13. t. m. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu. Odbor Sokola v Mariboru prosi, da se brate in sestre, ki se zanimajo za našo sokolsko stvar in imajo veselje do dela tudi udeležijo te seje.

Vprašanje poročniškega oddelka na naši bolnici postaja vedno nujnejše. Vsi drugi oddelki so že osnovali, dočim še vedno pogrešamo oddelka za ženske bolezni in poročništvu, četudi se je od naše strani že ponovno stavila splošna zahteva po ustanovitvi tega nepotrebnega oddelka. Naše žene in sestre si hodijo iskat zdravja v nemško Avstrijo, zlasti v bolnice v Gradcu, kajti v Mariboru fangira ta oddelka le kot neznamen postanski privesek drugega oddelka, kar nikakor ne odpravlja dejanskih potrebam in zahtevi prebivalstva. Upamo, da nam ne bo treba še večkrat opozarjati pristojne oblasti na to važno vprašanje.

Kolektivna pogodba med gremjenimi trgovci in trgovskimi nastavlenci se je sklenila. O podrobnostih bomo še poročali.

Podjetniki, trgovci in obrtniki se pozivljajo, da rezervirajo v svojih obratih primerno število mest našim invalidom. Prosta mesta naj se blagovoljno prijavijo magistratnemu vojaškemu uradu (Rotovski trg. 5), ki vodi tozadevno evidenco.

Mestna premožnava komisija se nahaja od 10. aprila 1920 dalje na Koroški cesti št. 1, 2. nadstropje, soba št. 6, ne pa kakor je bilo pomotoma objavljeno na Rotovškem trgu št. 6. Uradni dnevi za stranke so izključno samo v ponedeljek, sredo in petek, vsakokrat od 8. do 12. ure.

Restavracija v Narodnem domu je prevel z začetkom tega meseca g. Hinko Kosič, dolgoletni restavrat v Trstu.

Celje.

Komorni večer se vrši 17. aprila ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union. Nastopijo koncertna pevka gospa prof. Družovičeva, klavirni virtuoz Frisch, violinski virtuoz Sleis, solo-plesalec Pečnik in 5 in 6-letni plesalki Božica in Zlatka Markač. Večer obeta lep užitek. Predprodaja vstopnic pri gospe Delsingerevi, Gregorčičeva ulica 3.

Celjske Slovence opozarjamo na delstvo, da se gosp. Johann Koss še vedno ni priučil toliko slovenščine, da bi mogel pisati našemu upravništvu slovensko dopisnico, čeprav mu polnijo »Narodno (!) kavarno« skoro izključno Slovenci. V vednost in ravnanje gosp. Koss-u, pa tudi celjskim »zavednim« Slovincem.

Pozor red goljufi kol policijski organi! Državna policija v Celju razglasa: Dogodili so se v zadnjem času slučaj, da so se dosedaj še nepoznani zlikovci (v vojaških oblekah) v železniških vozovih, na železniški progi od Zidanega mosta do Spilja in od Celja do Dravograda izdajali za policijske organe, ter so pri tem odnesli potujočemu ljudstvu večje množice vsakovrstnega blaga. V svrhu preprečenja, da bi ne postajali

eden ali drugi potnikov žrtve te vrste ljudi, se opozarja občinstvo, da mora imeti vsak javni organ izkaznico pri sebi.

Umrl je v Celju na Ljubljanski cesti 9. t. m. sedlar in posestnik Martin Bajde v 70. letu starosti. Naj v miru počiva!

Šahovski klub v Celju priredi v sredo, dne 24. aprila ob 20. uri v Narodni kavarni, v mali dvorani II. društveni šahovski turnir v prid zakladu za svetovni turnir na Bledu. Tega tekmovanja se lahko udeleži vsak Jugoslovane, ki prebiva stalno v Celju. Zmagovalec se poklonijo le diplome.

Dijaški kuhinji sta poklonila g. dr. Vladimir Mogilnicki in njegova soproga mesto razpošiljanja običajnih velikonočnih čestitk, znesek 50 kron.

DELAŠTVO TOBAČNE TVOR-NICE V STAVKI.

V socijalistični organizaciji organizirano delavstvo tobačne tovarne je imelo včeraj ob 5. uri popoldne slied v velik dvorani Mestnega doma. Na shodu se je razpravljalo o vprašanju solidarne stavke v znak simpatij bosanskemu tobačnemu delavstvu, ki se že več tednov nahaja v stavkovnem gibanju. O nalogah in posledicah te solidarne stavke je poročal tajnik strokovne komisije Tokan. V prvi vrsti je odločeno, da izvede stavko vse kvalificirano delavstvo, dočim je delavkam podrejena vloga pasivne resistance. Delavstvo se je odločilo za stavko. — Danes zjutraj je v tobačni tovarni nastopila stavka. Stavka ima namen izločevati pri monopolisti uprave enostopni plač in izločevanje gmojnega položaja delavstva za vse tobačne tovarne v državi. To gibanje je započelo v Bosni, delavci v Nišu so se jim že pridružili.

POŠKODOVANJE BRZOJAVNIH IN TELEFONSKIH NAPRAV.

Poštno in brzojavno ravnanje je poštano in brzojavno razstavljeno. Brzojavni pazniki javljajo vedno večje poštenu ravnanje, kako škodo povzročajo poštni in brzojavni upravi dan na dan šolski otroci in tudi odrasli s tem, da iz razposajenosti, pa tudi iz zlobnosti pobijajo s kamenjem porcelanaste izolatorje na brzojavnih drozovih. Zlasti se to pojavlja v koevskem, kamniškem in kranjskem političnem okraju na brzojavnih progah med Zlebičem in Ribnico, med Soderžico, Loškim potokom, Novovasio in Ložem, med Posavjem in Kamnikom, med Kranjem in Tržicem ter med Kranjem in Kokro.

Ves trud to omejiti je bil dosedaj zastonj.

Zaloga izolatorjev gredo h kraju, novih pa za sedaj ni mogoče nabaviti.

Če bo šlo se tako naprej, bo poštna uprava prisiljena v doglednem času na nekaterih progah ustaviti brzojavni in telefonski obrat.

Občinstvo se zato v državnem in lastnem interesu pozivlja, da iz svoje strani s primernim vdukom in svarilom deluje na to, da se v bodoče prepreči škoda, ki se napravlja na brzojavnih napeljavah.

Jugoslovenska Matica.

Ustanovni občni zbor glavne podružnice v Ljubljani se vrši v smislu sklepa pripravljajnega odbora dne 25. t. m. Na dnevnem redu, kateri se pravočasno sporoči, bo predvsem obširno poročilo o pripravi, o Matici in njenih nalogah, volitev in sluzajnosti. Da se bo mogel občni zbor pravilno vršiti, dobe vsi člani iz Ljubljane pravočasno članske legitimacije. Da bo to mogoče, se pozivljajo vsi nabiralci članov v mestu Ljubljani, da pospešijo nabiranje članov in oddajo nabiralne pole v najkrajšem času. Pravico glasovanja na občnem zboru bo imel le oni, ki se bo pravočasno vpisal ter se bo mogel izkazati s člansko legitimacijo. Zanimanje za Matico v Ljubljani je splošno in oglašalo se neprestano novi člani. Tako so pristopili vsi v Ljubljani službojuči slovenski sodniki, državni pravdniki, sodniški kandidati v skupnem številu 55 članov. Največ zasluze gre pri tem gosp. predsedniku društva dvornemu svetniku Franu Regally-ju. Ravno tako je pristopilo korporativno uradništvo finančne delegacije, splošnega pokojniškega zavoda, finančne straže itd. Razveseljivo je tudi delstvo, da pristopa k Matici primeroma veliko številu dobrotnikov z enkratnim prispevkom 1000 dinarjev. Podružnica »Jugoslovenske Matic« se je ustanovila 9. t. m. tudi v Ribnici. Pristopila je takoj 54 rednih članov.

Ustanovno zborovanje podružnice za Čaleško dolino se bo vršilo dne 18. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v Soštanju na Glavnem trgu.

NSS.

Seja načelnstva NSS se vrši danes, v torek ob pol 20. uri v strankini pisarni.

Narodno-socialna tiskovna zadruga. Novo izvoljeni odbor ima danes, v torek ob 16. uri sejo v tajništvo NSS.

»Delo«. Nar. soc. tiskovna zadruga je na svojem občnem zboru v soboto, dne 10. t. m. sklenila izdajati kulturno-politično revilo »Delo«. Prva številka izide 1. maja t. l.

Aprovizacija.

Mesne karte. Javni namočenci naj pridejo v najkrajšem času po mesne karte. Oddajale se bodo le še tri dni, potem pridejo vpolnenci na vrsto.

Gledališče.

Pododbor Uduženja igralcev SHS v Ljubljani obsoja stavko članov opernega zbora, ker so isti kršili načelo tega uduženja s tem, da so samostavno stopili v stavko. Odbor te organizacije je sklenil v svoji zadnji seji, z novo upravo lokalno stopati v vsaki smernici, ki bi ne nasprotovale njegovim interesom. O preečem vprašanju gaž se je sklenilo na isti seji ustavnim potom razpravljati z upravo in je torej le odbor te organizacije upravičen, da izjavi stopilo. H člani te kategorije v stavko, ali ne: — nikakor pa ne protipostavnim potom, t. i. samostavno. Pododbor Uduženja igralcev SHS v Ljubljani, obsoja ta zasmehljivi čin in daje javnosti v uvaževanje to izjavo, da ntega ne zadene nobena krivnja, ako kr. operno gledališče do nedolgednega časa ostane zaprto. — Za pododbor, Uduženja igralcev SHS v Ljubljani, Predsednik Danilo.

Književnost in umetnost.

Ivan Albrecht: Paberkli iz Roža. — 16. snopič »Narodne knjižnice«, ki jo izdaja Zvezna tiskarna v Ljubljani, prinaša poleg posvetila v verzih še te-le narodne pravilice: Pravilica o zvonu, Ljubica povodnega moža, Kako je ljubli kmet Žalik ženo, Ena o sv. Petru, Kolonovo bukev — in kaj je bilo potlej, Ne-srečna kmetica in škopnjaki pregnani, Pravilica o čudni grofci. Iz nje dila vseskozi lokalni kolorit Slovenstva na Koroškem, ki je najhujše trpeto pod tujim pritiskom in se razvijalo v drugih razmerah in pod drugimi pogoji. Kljub splošno znanim motiivom kažejo te pravilice mnogo značilnega za mišljenje in čustvovanje koroškega Slovenca, posebno krepko podčrtana seksualnost: n. pr. kako je kmetica posodila svojega moža Žaliku ženi, vera v moč Kolonovih bukev itd. Čitatelja bo zanimala zbirka tudi kot leposlovno delo, kajti pisatelj je znal oziviti stare motive z novim čarom; pravilice so otno zaokrožene, zanimive po vsebini, lahko mo pripovedovane v živi narodni govorici in prepletene s pristanim humorjem. Cena lično opremljeni knjižici je samo 4 K, ako se naroči direktno pri Zvezni tiskarni.

Drobiž.

Kako morajo prisegati madžarski vojaki. Prisega se glasi: »Prisegam pri imenu svete device Marije, da bom storil in zvesto služil za osvobodjenje in zopetno priklonjenje vsega onega ozemlja materi Madžarski, katerega so zasedli sedaj Čehoslovaki, Rumuni, Jugoslovani itd., ter za popolno zadušenje vsakega socijalističnega gibanja.«

Novozelandske kokoši. V Novi Zelandiji žive kokoši podobni ptici »kivi«, ki so pokriti z mehkim dlakastim perjem. Angleži vozijo te čudne kokoši domov ter jih skrbno negujejo. Nekemu Angležu je poginil kivi že prvi teden po prihodu v London. Radi tega je dotični Anglež mislil, da kivi ne prija mrzlo angleško podnebje. Ko pa so mrtvega kivi preiskali, so se prepričali, da temu ni tako, kajti v njegovem želodcu so našli dve zlati verižici, več metrov navite niti, gumb, kamenček ter neprobavljen fižol. Razumljivo je, da je žival s temi stvarmi v želodcu morala poginili.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Pesek.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

